

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

Verksamhetsberättelse för Svenska Psykiatriska Föreningen 2017

Svenska Psykiatriska Föreningen har 1 081 medlemmar, varav 698 specialister och 358 seniorer (över 65 år). Föreningen har två subsektioner: Svenska Sällskapet för Bipolär sjukdom och Konsultationspsykiatriska Föreningen, vars medlemmar även är medlemmar i SPF. Föreningen har 25 hedersledamöter.

Innehåll:

- 1. Styrelsens sammansättning**
- 2. Valberedning och revisorer**
- 3. Styrelsens arbete**
- 4. Arbetsutskott**
- 5. Remisser**
- 6. Samverkan**
- 7. Tidskriften Svensk Psykiatri**
- 8. Kliniska Riktlinjer**
- 9. Internationell samverkan**

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

1. Styrelsen har bestått av:

Ordförande	Ullakarin Nyberg
Vice ordförande	Alessandra Hedlund
Sekreterare	Michael Ioannou
Skattmästare	Christina Ysander
Vetenskaplig sekreterare	Daniel Lindqvist
Ledamot	Tove Gunnarsson, redaktör för Svensk Psykiatri Jonas Rask, facklig sekreterare Michael John Cecilia Mattisson
ST-representant	Karl- Axel Lundblad

2. Valberedning och revisorer

Valberedning	Olle Hollertz Hans Ericson Herman Holm Lise-Lotte Risö Bergerlind Marie Bendix Hans-Peter Mofors
Revisorer	Jerker Hanson Olle Hollertz

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

3. Styrelsens arbete

Styrelsen har sammanträtt vid sex tillfällen. Styrelsemöten har hållits:

2017-02-15, 170424–25, 170817, 170904-05, 171113-14, 1701208

Huvudsakliga arbetsområden

Svenska Psykiatrikongressen 2017

Kongressen arrangerades i Göteborg och samlade 820 deltagare. Programmet var mycket uppskattat och belyste olika delar av psykiatin med stor bredd avseende kliniskt, vetenskapligt och kulturellt innehåll. Vi uppfattar kongressen som en viktig mötesplats, där utbyte av kunskap och erfarenheter mellan olika verksamheter och yrkeskategorier bidrar till helhetssyn, samverkan och rekrytering.

Fortbildningsaktiviteter

SPF har under verksamhetsåret fortsatt med satsningen på vidareutbildning för specialisterna. Detta har skett i form av halvdagsutbildningar under rubriken "SPF fortbildar". Årets tema var Psykofarmakologi och rTMS. Totalt arrangerades tre utbildningstillfällen i Stockholm, Göteborg och Malmö. Mötena var välbesökta och uppskattade. Arrangemanget, som var en fri förmån för medlemmar i SPF, arrangerades av Denada och Harald Aiff på uppdrag av styrelsen. Vi avser fortsätta med "SPF fortbildar" under kommande verksamhetsår.

Arrangerad kongressresa

I oktober arrangerade SPF en kongressresa till WPA i Berlin. Resan var mycket uppskattad av deltagarna och det finns ett starkt önskemål från medlemmar om att SPF även i fortsättningen ska erbjuda deltagande i kongressresor. Gemensamma middagar och kvällsseminarier för kunskapsutbyte och möjlighet att lära känna kollegor från hela landet erbjöds. Styrelsen planerar att fortsätta arrangera kongressresor för medlemmar. Nästa tillfälle blir ECNP i Barcelona.

Almedalen

Delar av styrelsen var närvarande under Almedalsveckan. Vi arrangerade två seminarier i Psykisk Hälsa Huset med tema "alternativa fakta och myter i psykiatri" och "på tal om suicid-vad vet vi?". Seminarierna var välbesökta och uppskattade. De spelades in av SKL och live-sändes via nätet. Därutöver medverkade styrelsemedlemmar i olika debatter, symposier och diskussionsforum, varav flera i samverkan med brukarorganisationer och andra ideella organisationer som SAMS, RSMH, NSPH, MIND och Hjärnkoll.

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

Höstmöte 2017

Föreningen arrangerade tillsammans med Svensk Förening för Diabetologi och Sveriges Kommuner och Landsting detta höstmöte för andra gången. Rubriken för mötet var "Somatisk sjukdom och psykisk ohälsa – helhetssyn för god och jämlik vård". SPF-styrelsen var representerad under kongressen.

Seminarium

Tillsammans med Svensk Förening för Filosofi och Psykiatri (SFFP) arrangerade SPF ett välbesökt och uppskattat seminarium med titeln "Psykoterapin, medvetandet och hjärnan - Psykologiska och filosofiska aspekter.

Säker suicidprevention

Styrelsen har tagit initiativ till ett nationellt projekt: "Säker Suicidprevention", som genomförs i samverkan mellan SPF, Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri, Svensk Förening för Akutsjukvård, Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor, Riksföreningen för Akutsjuksköterskor, Riksföreningen för Skolsköterskor, Sveriges Psykologförbund, Suicide Zero och Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag. Syftet med projektet är förbättrad suicidprevention och att förebygga upprepade suicidförsök med hjälp av en granskningsmodell som bygger på självvärdering, ett platsbesök med praktiska övningar, diskussioner och intervjuer, en återföringsrapport och en åtgärdsöverenskommelse. Löf stödjer projektet administrativt och ekonomiskt. Samtliga psykiatriska verksamheter i Sverige kommer att granskas under en treårsperiod.

Akademiskt nätverk

Föreningen samverkar sedan flera år tillbaka med professorer i den svenska psykiatrin. Styrelsen har under året jobbat aktivt tillsammans med några av akademins representanter med att hålla SPF:s medlemmar uppdaterade om aktuella forskningsrön. Detta har bland annat skett genom referat av relevanta forskningsartiklar som har publicerats på hemsidan och i tidskriften och medlemmars deltagande i den av styrelsen arrangerade kongressresan. Vidare har information kring den akademiska psykiatrin i Sverige spridits bland medlemmar genom artiklar i tidskriften och presentationer på SPK om varje lärosätets forskningsaktivitet.

Mental Health Run (MHR)

Föreningen var med och sponsrade den tredje omgången av välgörenhetsloppet Mental Health Run och SPF:s ordförande inledningstalade i samband med loppet. Styrelsen har en representant MHR:s styrelse.

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

Mental Health Evening (MHE)

För att uppmärksamma World Mental Health Day arrangerades en Mental Health Evening i samarbete mellan 1,6 & 2,6 miljonerklubben, Psykiatrifonden och ICA-kuriren. SPF var med och sponsrade evenemanget och styrelsen är representerad i planeringsgruppen inför MHE 2018.

STP-konferensen

Medlemmar ur styrelsen deltog i föreläsningar, debatter och seminarier vid årets nationella ST-konferens i Stockholm.

AT-Stämman

Styrelsen var representerad genom föreläsning vid den årliga AT-stämman i Stockholm.

Nationella suicidkonferensen

Styrelsen var representerad under suicidkonferensen i Göteborg genom deltagande i planering, föreläsningar och moderatorskap.

Bokmässan i Göteborg

Styrelsen var representerad via deltagande i samtal på Psykologiscenen.

Studiebesök i Hong Kong

I februari gjorde styrelsen ett tvådagars studiebesök i Hong Kong, vilket kombinerades med ett styrelsemöte. En detaljerad rapport om studiebesöket har publicerats i Svensk Psykiatri.

Hemsidan

Styrelsen har fortsatt arbetet med att tillskapa en ny hemsida.

Debatter

Föreningen har varit en synlig och aktiv debattör och deltagare i radio, press, TV och sociala medier. Vi har bland annat lyft frågor om suicidprevention, jämlik vård, mäns psykiska ohälsa, bastjänstgöring, dödshjälp, personcentrerad vård och behovet av förbättrad samverkan mellan somatik och psykiatri.

Implementering av tidigare utgivna riktlinjearbeten

Under året har arbetet med att implementera Kliniska riktlinjer "Att förebygga och handlägga metabola risker hos patienter med allvarlig psykisk sjukdom" utgivna 2010 fortsatt. SPF beviljades för tredje året i rad ekonomiska medel från Socialstyrelsen för detta arbete. Under 2017 har förberedelser för en tre dagar lång konferens på temat genomförts. Konferensen kommer att hållas under maj 2018 och blir

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

denna gång på en högre kunskapsnivå där målgruppen är personer inom psykiatrin som redan har gedigen erfarenhet av att arbeta med psykiatrins somatiska ansvarstagande.

Stipendier

Under det gångna året har föreningen delat ut Cullbergstipendiet (i samarbete med Natur & Kultur) och Raffaellapriset (för pedagogiska insatser inom psykiatrin). På styrelsens initiativ och med Magdalena Ribbings godkännande och uppmuntran utlystes en skrivartävling i hennes namn på temat "etikett i mötet med den psykiatriska patienten". Samtliga stipendiater och vinnare kommer att tillkännages vid SPK 2018.

Främjande och certifiering av expertis

Styrelsen verkar för att främja fortbildnings- och subspecialiseringsmöjligheter för psykiatrer. Som pilotprojekt har föreslagits bipolär sjukdom. Ett arbete tillsammans med Svenska Sällskapet för Bipolär Sjukdom (SSBS) har påbörjats.

4. Arbetsutskott

4.1 Utbildningsutskottet (UU)

Medlemmar

Utbildningsutskottet består av Karin Grönvall, Elina Sarasalo, Bo Runeson, Sarantos Stasinakis, David Bevmo (STP repr), Denada Aiff (som tillfälligt ersätter mammalediga Alina Karanti) och Jonas Rask (ordförande). Under året har Alessandra Hedlund avgått som ordförande och Tove Janarv (STP representant) slutat. Det har varit fem heldagsmöten under året.

SPUR

SPUR:s samordnare Maria Nilsson Markhed är adjungerad i UU. SPUR-verksamheten är aktiv och fungerar väl. Ett flertal inspektioner har gjorts i Region Skåne och Norrbotten under året.

SPK

UU deltog i kongressen, bland annat genom en workshop i ledarskap som Elina Sarasalo och Alessandra Hedlund höll i.

AT

UU har arbetat aktivt med förslaget om bastjänstgöring som ska ersätta AT på bekostnad av obligatorisk psykiatrisk placering.

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

ST

UU har haft kontakt med Socialstyrelsen angående lågt söktryck på SK-kurser. Eventuellt kan det ökade antalet METIS-kurser till viss del förklara det minskade söktrycket på SK-kurserna. UU är representerat i METIS-styrgruppen. Förslag på en prioritering av baskurserna har lämnats. En medsitningsmall finns i reviderad version på hemsidan.

Studierektorsnätverket

Nätverket träffas två gånger per år. Träffarna har haft god uppslutning och intresset från landets studierektorer är stort.

Fortbildning

Det pågår lokal fortbildning på flera håll i landet som utbildningsutskottet bevakar.

UEMS

Maria Nilsson Markhed och Olle Hollertz är adjungerade i UU. De har under hösten rapporterat om UEMS (The European Union of Medical Specialists) senaste möte.

Remisser och annan korrespondens med myndigheter och andra föreningar

I samarbete med SPF:s styrelse har UU lämnat remissvar om Bastjänstgöring till Läkaresällskapet. Enkät om samverkan kring läkarnas specialisttjänstgöring har besvarats till Socialstyrelsen. UEMS enkät om "psykiatrist profile" har besvarats.

Hemsidan

Arbetet med att uppdatera information från UU på den nya hemsidan pågår men har försenats på grund av praktiska problem.

5. Remisser

Följande remisser besvarades under verksamhetsåret:

1. Ansvar för de försäkringsmedicinska utredningarna
2. Förslag till Läkemedelsverkets föreskrifter om registrering av homeopatiska läkemedel
3. Ordning och reda i välfärden, SOU 2016:78
4. Nationella riktlinjer för vård vid depression och ångestsyndrom
5. Ds 2016:46 "En ny organisation för etikprövning av forskning"
6. Ds 2016:44 "Nationell läkemedelslista"
7. SOU 2016:93 "Klassificering av nya psykoaktiva substanser"
8. För en god och jämlik hälsa - En utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket SOU 2017:4.
9. Förstärkt rehabilitering för återgång i arbete, Ds 2017:9

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

10. Ny ordning för att främja god sed och hantera oredlighet i forskning (SOU 2017:10)
11. Personuppgiftsbehandling för forskningsändamål (SOU 2017:50)
12. Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg för äldre personer, SOU 2017:21
13. God och nära vård – En gemensam färdplan och målbild
14. Remiss med förslag till Läkemedelsverkets föreskrifter om begränsningar av förordnande och utlämnande av vissa läkemedel
15. Remiss, målnivåer vård vid depression och ångestsyndrom

Synpunkter och remissvar finns att läsa på hemsidan www.svenskpsykiatri.se

6. Samverkan

Psykologförbundet

Representanter från psykologförbundet har medverkat vid SPK 2017 och i projektet Säker suicidprevention. Styrelsen är representerad i föreläsningsaktiviteter för studenter i Psykologprogrammet, PTP-psykologer och legitimerade psykologer.

Stiftelsen Natur & Kultur

Cullbergstipendiet delas ut med stöd av stiftelsen. Årets stipendiater tillkännagavs på Svenska Psykiatrikongressen.

Socialstyrelsen

Föreningen har sammanträtt med Ylva Ginsberg, medicinskt sakkunnig på Socialstyrelsen, för avstämning kring gemensamma frågor.

Bokförlaget Gothia

Ett samverkansprojekt mellan SPF och Gothia för att främja spridning av de kliniska riktlinjerna genom gemensamma utbildningsåtgärder pågår.

Brukarorganisationer

Styrelsen samarbetar aktivt med flera brukarorganisationer, bland annat Autism & Asperger förbundet, Suicide Zero, RSMH, SAMS, MIND, Attention, Balans, SPES, NSPH och Amazona genom föreläsningar, deltagande i olika utbildningsaktiviteter och expertråd samt som medskribenter i vissa debattartiklar och andra texter.

Folkhälsomyndigheten

Föreningen är representerad i myndighetens arbete med att minska antalet självmord i Sverige genom kunskapspridning och förbättrad samverkan. Regelbundna möten hålls och en hemsida finns som

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

innehåller relevant information och statistik inom suicidområdet: www.suicidprevention.se. Vi deltar också i arbetet med att ta fram en web-utbildning i suicidprevention: psyk-e bas suicid.

Sveriges Kommuner och Landsting

Föreningen är representerad i SKL:s arbete med suicidprevention genom framtagande av utbildningsmaterial och arbetsrutiner samt genom deltagande i arbetsgrupper, utbildningar och föreläsningar. Fokus under verksamhetsåret har varit män, ungdomar, äldre och asylsökande.

Socialstyrelsen

Styrelsen har varit representerad i arbetet med att skriva texter om suicidprevention för patientsäkerhetsavsnittet på Socialstyrelsens hemsida.

1177

Styrelsen har varit representerad i arbetet med att skriva texter om suicidprevention för vårdguiden.

SLSO

Styrelsen har varit representerad genom föreläsning om suicidprevention i den gemensamma utbildningen i patientsäkerhet för samtliga chefer inom SLSO.

Svenska Läkaresällskapet

Styrelsen är representerad i SLL:s grupp för patientsäker vård.

Dagens Medicin

Styrelsen har varit representerad genom föreläsningar vid utbildningsdagar.

Läkarförbundet

Styrelsen har varit representerad genom föreläsningar vid utbildningsdagar.

Patientnämnden

Styrelsen har varit representerad genom föreläsningar.

7. Tidskriften Svensk Psykiatri

Redaktionen har bestått av:

- Huvudredaktör: Tove Gunnarsson (SPF)
- SPF: Daniel Frydman och en vakans

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

- SFBUP: Björn Wrangsjö och Per Gustafsson
- SRPF: Hanna Edberg och en vakans
- Tekniska redaktörer: Stina Djurberg och Carol Schultheis

Tidskriften har under året utkommit med fyra nummer, med följande teman:

- Nr:1 På Flykt
- Nr 2: Personligt ansvar
- Nr3: Kroppen – själens förpackning
- Nr 4: Rädd att leva

Redaktionen har fortsatt arbetet med att utveckla tidskriftens utformning och innehåll. Inflödet av såväl bidrag som annonser har varit gott under verksamhetsåret.

8. Kliniska Riktlinjer

Publicerade riktlinjer:

Under året 2017 publicerades nya riktlinjer om *Personlighetsyndrom*. Dessa kliniska riktlinjer för utredning och behandling av personlighetsyndrom är en uppdatering och omarbetning av de riktlinjer som publicerades 2006. För att marknadsföra riktlinjerna mer effektivt kommer vi att skicka dem till ST-studierektorerna inom psykiatri och till nyblivna specialister i psykiatri.

Pågående riktlinjearbeten:

- *Transkulturell psykiatri*. Arbetsgrupp under ledning av Sofie Bäärnhjelm. Arbetet beräknas vara färdigt för publicering första halvan av 2018.
- *Substansberoende i öppenvård*. Styrelsen för Svensk Förening för Beroendemedicin skriver riktlinjer om substansberoende. Arbetet är i slutfasen och beräknas vara färdigt för publicering första halvan av 2018.
- *Intellektuell funktionsnedsättning inom psykiatrin*. Arbetsgrupp under ledning av Lena Nylander finns och arbetet är i slutfasen. Publicering kommer tidigast att ske första halvan av 2018.
- *Ångestsjukdomar*. En arbetsgrupp är formad under ledning av Diana Radu Djurfeldt. Arbetet är påbörjat men har blivit fördröjt och det är i nuläget oklart beträffande tidpunkt för publicering.
- *Konsultationspsykiatri*. En arbetsgrupp under ledning av Lars Wahlström finns och arbetet är påbörjat, men en fördröjning har skett och det är i nuläget oklart beträffande tidpunkt för publicering.

**SVENSKA
PSYKIATRISKA
FÖRENINGEN**

- *Psykotiska syndrom och somatisk differentialdiagnostik.* En arbetsgrupp under ledning av Olle Lidman finns och arbetet påbörjades under 2016, men det är i nuläget oklart beträffande tidpunkt för publicering.
- *Psykofarmakologi.* Arbetet har påbörjats men är i tidigt skede och det är oklart beträffande arbetsgrupp och tidpunkt för publicering.
- *Utmattningssyndrom.* En arbetsgrupp under ledning av Marie Åsberg kommer att bildas under 2018.

10. Internationell Samverkan

European Psychiatric Associations (EPA)

SPF kvarstår som medlemmar.

Nordic Psychiatric Associations (NPA)

Under året medverkade föreningen vid ett styrelsemöte med Nordic Joint Committee. Den nordiska samarbetsgruppen publicerar sedan flera år tillbaka The Nordic Journal of Psychiatry. Under året utgavs två nummer av The Nordic Psychiatrist. Båda tidskrifterna är numera webbaserade.

World Psychiatric Association (WPA)

SPF kvarstår som medlemmar. Styrelsen var representerad vid WPA:s årsmöte i Berlin.

SPF har varit ett av många medlemsländer som via WPA protesterade mot att 11 turkiska kollegor fängslats utan grund. De blev sedermera frisläppta.

SPF har ställt sig bakom en uppmaning till WPA om att utreda situationen för den ryske historikern Jurij Dmitrijev, som har ägnat många år åt att undersöka massgravar från Stalintiden och fängslats på grund av detta genom fabricerade uppgifter om psykisk sjukdom och pedofili.

Styrelsen i mars 2018